

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre. — 6 korona.
Egy sém évi 6 sém.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági kögyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYIALAT:
Városi nyomda.

Írde küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KOZMŰVELŐDESI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadóhely: **A VÁROSI NYOMDA.**

Amerikába a debreczeni egyetem érdekében.

Az ország harmadik egyeteme felállításának ügye éppen olyan lassan halad a megvalósulás ténye felé, mint ahogy szímetel ma s csaknem visszaesőben van az a lelkes mozgalom, melyet a mi legjobbaink a debreczeni főiskolának egyetemmé fejlesztése érdekében pár évvel ezelőtt indítottak meg. Igaz, hogy nem régen szerveztek egy nagy egyetemi bizottságot, amely azonban tanácstalanul áll, mintha nem tudná, hol és mely erők igénybevetésével kezdje meg a nagy munkát.

Egyházi életünk nagy gazdasági viszonyaink nyomorúságosak, szelcsönd halálát látszák ütni a mely vizek fölött. Hova menjünk gyűjteni az egyetem részére, mikor mindenütt a szegénységről panaszkodnak, s ki merne e cselebből utnak indulni, ha tudja, hogy fáradozásának méltó jutalmát álmodnia sem lehet.

Az állam, a tanügyi kormány szívesen felállítaná a harmadik magyar egyetemet, ha száz és ezer más kulturális szükség igénybe nem venné minden erejét. A magyar protestáns nép, vagy ennek vezetői közül soknak a jairól pedig akárhányszor hallottuk már a szót: »sokkal fontosabb a magyar protestántizmusra nézve, hogy ebben vagy abban a kis faluban papja és tanítója, mint hogy Debreczenben egyeteme legyen. Az állam ott állítaná fel a maga harmadik egyetemét, hol legkevesebbet kellene a saját erőiből áldoznia, s ha Debreczen nyujtana legtöbbet, összehasonlíthatatlannal legtöbbet, az állam ezt választaná ki egyetemi városnak, — de protestáns népünk vagy nem képes, vagy nem is hajlandó meghozni az előleges áldozatokat, amelyekkel, ha kell, az állam nélkül is képesek legyünk felállítani a harmadik magyar, ha úgy tetszik, protestáns magyar egyetemet.

Ilyen és efféle gondolatok forrongtak előttem, s nem hagyta pihenni addig, míg egy eszme meg nem fogam az agyamban, — az, hogy amire a magunk erejéből, ássuk és valljuk be, nem vagyunk képesek, tegyük meg azt külföldi hittestvéreink, és pedig a hatalmas, a gazdag amerikai protestántizmus segítségével. Egy elhatározás érelődött meg bennem, — az, hogy vállalkozom a munkára s több hónapon át kint járván szabad Amerikának, az északamerikai Egyesült Államoknak szabad polgárai között, a nagy Isten segítségével gyűjtök közöttük annyi pénzt, hogy talán felállíthatjuk rajta, saját, már meglevő erőinknek is felhasználásával, felállíthatjuk rajta a debreczeni egyetemet.

At és minden irányban át akarom kintlétem ideje alatt szelni a hatalmas nagy államszövetséget, el az északkeleten fekvő, erdőben és 5151 kicsiny folyóvizével gazdag Maine államtól a délnyugati részén fekvő, partján a Nagy-óceán által mosott, aranyban meg mindig gazdag Kaliforniaig; le az északnyugati részén fekvő, kikötőkben és öblökben bővelkedő, halászattal virágzó Washington államtól a délkeleten fekvő, subtropikus éghajlatával, narancserdővel, a milliómosok által látogatott vízszépgyűrű fördővel, de e gyorsrindn rengeteg szunyogjáról híres, az örök szépség forrását kereső Ponce de Leon által 1512

virágvasárnapján (Pascha Florida) föfedezett Florida államig. At-és átszelem, ahányszor csak kell, az óriási földdarabot, fölkeresem minden nevezetesebb városát, vagy bármely falvát, avagy farmját, ahova csak mehetek, vagy ahol hallani akarunk, s mindig az adott viszonyokhoz képest változtatva meg tárgyait, világi jellegű gyűléseken beszéllek Magyarország politikai múltjáról, jelenéről, közjogi állásáról, nemzetsegeiről, egyházaihoz való viszonyáról; egyházi jellegű gyűléseken felolvasok, avagy szabad előadásokat tartok a magyarországi protestáns egyház küzdelmeiről a múltban s a jelenben; ahol, amelyek presbyterianus gyűlékezet templomában vasárnaponként átengedik nekem a katedrát, ott hirdetem a váltáság, a szabadság evangéliumát, prédikálom Istennek ígétjét, — de teszem mindezt azzal a nyílt, előre tudni adott szándékkal, hogy a Debreczenben felállítandó egyetem részére gyűjtök, tehát ez intézetünkről mindenik beszédemben megemlékezem, esetleg akárhányszor, például az amerikai nagy egyetemek auláiban a mi több százas fősiskolánk történetét ismertetem.

Úgy óhajtok szerepelni mindenütt, mint magyar ev. ref. egyházunk egyikei theologiai tanára, de sehol sem fog hangzani — ajkaimról — a türelmetlen felekezetiesség szava. Nem fogok egy szót sem beszélni a történelmiéig föltétlenül jogosult s a maga tisztaságában nagy missziót végző római katolicizmus ellen, de igenis el fogom mondani akárhányszor, hogy egy nagy kálmivista városban állítandó egyetem, az általa terjesztett szellem erejénél fogva hatalmas gátat tud majd vetni annak az ultramontanizmusnak árja elé, amely ellen Északamerika népe is diadalmas erővel harcol. El fogom mondani, hogy egy debreczeni egyetem hatalmas sakkhuzás lesz hazánkban a liberális világ- és életnézet győzedelme felé; tudni fogom hirdetni, hogy ez az egyetem a mi világi elemünk egyházi szellemének emelésére leendő hivatali, s hogy tanárképezdéjében olyan középiskolai tanárokat akarunk képezni, kik a mi szellemünket szíván be, ebben neveljék majd ők is a reájuk bizandó ifjúságot; meg tudom majd értetni Észak-amerika protestáns népével, hogy ha Budapest egyeteme határozottan római katolikus, s a kolozsvári egyetem meg — hogy úgy mondjam — teljesen felekezeten kívüli egyetemünk, szükségünk van egy harmadik egyetemre, amely meg a protestántizmus eszmeinek szolgálatában álljon.

Ha elem vetik, s bizonyára elem fogják vetni a gondolatot, hogy egy legfelsőbb iskolának, tehát egy egyetemnek nem szabad felekezeti jelleggel bírnia, el tudom én azt mondani, hogy a nagy protestáns Németország, Svájc, Hollandia, Anglia, Skótszország és Északamerika egyetemei, bármennyire felekezeten kívüli, többnyire államig fenn tartott egyetemek is, magukon hordozzák az illető ország vagy város uralkodó vallásának irányát és szellemét, hogy tehát föltétlenül protestáns szellem uralkodik azokban; s hogy ismét a római katolikus Bajorországban, Irlandban, Belgiumban, Spanyolországban az egyetemeknek teljesen kifejtett római katolikus irányuk és színezetük van.

Óhajtok kimenni az északamerikai Egyesült-Államok protestáns népi közé, és pedig fölkeresem ott minden felekezeti irányalpra tekintet nélkül nemcsak a nagy presbyterianus gyűlekezeteket, hanem éppen úgy az angol päs-

póki egyház, a methodista, baptista, a quaker, egyszerűbb bármelyik protestáns egyház gyülekezeteit, hivat és családait is.

Már eddig is keresett, s ha vállalkozásom kivételére a szükséges engedélyt egyházi főhatóságomtól megnyertem, aztán még inkább keresendő összeköttetésem révén reményem van ahhoz, hogy az amerikai lapok kellő időben egyengetni fogják utamat, s barátaim be fognak vezetni a legelőkelőbb családokhoz, a milliárdosok és milliomosok körébe is, s vállalkozásomat siker fogja koronázni.

A most visszalépett kormánytól levett a szükséges lépéseket arra nézve, hogy ajánló levelet uyerjek tőle monarchiánk északamerikai nagykövetségéhez, hogy ez meg az Egyesült-Államok elnökinél mutassa és ajánlva be emegmet, ennek védszárnyai és oltalma alatt végezhessem nagy missziómat. Nem kételkedem benne, hogy az új kormány is támogatni fog jelzett módon cézlem elérésében. Az igazságügyminiszterium egy magas állású hivatalnok a azt az ígéretet tette, hogy ha innen Debrezencből megnyerem az engedélyt a kiutazásra, adjak be hozzájuk erről jelentést s ők meg hivatalos megbízást fognak nekem adni a rabsegélyezés ügyében a »Patronage« kérdésnek az Egyesült-Államokban végzendő tanulmányozására.

A földön lakó összes presbyteriánusok Szövetségének központi titkára, dr. *Mathews* ur, ki zsinatunk megnyitására jött el Londonból, ahol most lakik, félkereszen engemet otthonomban, gratulál tervemhez, sikert ígért annak; s miután ő elete javarészt, mint presbyteriánus lelkész, az északamerikai Egyesült-Államokban töltötte, ahol neki a legszélesebb körű ismeretése van, ígéretet tett nekem, hogy személyemet ügyemmel együtt beajánlja meleg hangu levelekben régebb hazája minden nagyobb presbyteriánus lelkészének és gyülekezetének.

És ez az én vállalkozásom nem is praecedens nélkül való dolog: *Kodacs János* erdélyi unitárius tanár évekkel ezelőtt hasonlóknak járta föl az északamerikai unitárius gyülekezetek s vállalkozását fényes siker koronázta. Én előttem pedig összehasonlíthatatlanul szélesebb mező fog fejtáruim, mint a mekkora ő előtte állott. Avagy, hogy református egyházunkból idézzek példát, a belsősomogyi egyházegyesben fekvő csurgói egyház kiváló nevű lelkésze, *Verbay István*, Angliában, Hollandiában, Svájcban és talán Német és Franciaországban szedte össze az ekkléziája és temploma fölemeléséhez szükséges összeget.

Nem kerülte el figyelmemet az a körülmény, hogy az Egyesült Államokban lakó magyar református egyházak lelkészei között most éles viszályok keletkeztek a hazai egyetemes református egyházhoz visszacsatlakozás, vagy az ottani presbyteriánus egyházak egyikében-másikában, azok támogatása alatt maradás kérdésében. De, édes Istenem, mily keveset tudhat az amerikai presbyteriánus világ nagy tengere arról a csöpp vízről, amelyet benne a magyar kálmínizmus alkot?! És végre is az Egyesült Államokban tíz nagy presbyteriánus egyházat van, s a szóban forgó kérdés ezek közül csak kettőre vonatkozhatik. Én pedig föltehetően távol akarom és fogom magamat a kérdés fejtegetésétől tartani, megmondván, hogy az én réám nem tartozik, hogy az az én misszióm! semminemű összeköttetésben sincs. Én arra támaszkodom, hogy amit az Egyesült Államok elnöke soha egyetlen nemzet fiaival sem tettek meg még, *Roosevelt* elnök a múlt hónap folyamán megjelent a new-yorki magyarok klubjának estélyén, napnál fényesebben dokumentálva ezzel nemzetünk iránti meleg rokonszenvét, mely az én ügyemnek összehasonlíthatatlanul többet használ, mint amennyit árthat ugyanannak néhány ottani magyar református lelkész, különben oly igen szomorú huzalkodása.

De talán félünk a megítéltéstől, hogy idegen támogatást veszünk igénybe?!

Ugyan nézzük csak, ki tehetné ezt meg úgy, hogy mi rá ne tudnánk ő re is mutatni, mint aki hasonlóképpen cselszszik?!

Római katolikus testvéreink nem ítélnének meg bennünket, mikor tudvalevő dolog, hogy a fényes pápai szék támogatásához a maga Péter filléreivel az egész római katolikus világ hozzájárul.

A németek nem szólhatnak egy szót sem, hiszen én azonnal rámutatok a kaiserswerthi-diakonissza intézet hatalmas nagy épületeire, amelyeket *dr. Fliedner Tódor* jobbra a Hollandiában, Nagybritániában és Északamerikában maga által gyűjtött pénzekből emeltette; avagy rámutatok a gazdag »*Gusztáv Adolf egyesület*« példájára, mely külföldön is s éppen hazánkban is keresi és fel is találja a maga erőforrásait.

Sőt a gazdag Nagybritánia is a múlt évben az ő »*Brill- és Külföldi Bibliaterjesztő Társulata*« jubileumi alapjához az egész világon s így hazánkban is gyűjtött, és pedig az a nagy társulat első sorban az angol nép dicsőségét és nagyságát zengi.

Maga az Északamerikai Egyesült Államok pedig a legkevésbé ítélné el bennünket, ha nála akarunk erőforrásokat nyitni meg egyetemenk felállíthatására. Hiszen mi ezer és sok tízezer embert adunk a hazánkbeli kivándorlók s éppen oda kivándorlók nagy seregében nekie, kik mindannyian az ő munkáisaivá válván, az ő gazdagságát szaporítják, vagyontól nevelik, népességét emelik. Miféle dolog tehát, hogy ne csak mindig mi adjunk Amerikának, hanem Amerika is adjon nekünk. Vajon hány millió dollárral tudná azt az Északamerikai Egyesült Államok nekünk visszafizetni, amit mi emberben már adtunk nekie?!

Nem szabad azt sem elfelejtünk, hogy az angol nyelvű népek, — volt alkalmam tapasztalni, mikor közöttük laktam, — szeretik, ha idegen nemzet fia az ő nyelvükön beszél hozzájuk, — szívesen hallgatják azt. Az angol nyelvű népek szeretnek és tudnak áldozni nagy kulturális célokra, de csak akkor adnak, ha megjelenik köztük az eszme hirdető apostola is. »Téglára nem adunk pénzt«, — szokták ők mondani, — »de jöjjön el közenk egy ember egy eszme képviselőtében, s megnyitjuk számára erszényünket. Ha aztán az eszme megvalósulhatóságú épülete s ehhez téglára van szükség — well! — használják fel pénzünket téglára is! De első az ember, az egyén, aki megjelenjen közöttünk, beszéljen hozzánk«.

Ez az ember, ez az egyén óhajtanék én lenni Északamerikában, hogy haza hozzam onnan a debreczeni egyetem tanszék alapjait, ezeket az átvitt értelemben veendő téglákat; hogy lehetőleg haza hozzam talán még a philosophiai fakultás részére szükséges gyűjteményekhez való pénz-alapokat is.

De ha nem tudnék is ilyen nagy eredményt elérni, annyi pénz, — ha Isten életemnek kedves és örömet megtartandja, — mindenesetre tudok gyűjteni, amennyit végre is érdemes volt kimenem, s amennyi egyetemenk ügyét nagyon messze elővisei. Az a jelentőség pedig mindenesetre meglesz az utannak, hogy mindenitt mint magyar ember jelenvén meg, hazánk nevének hírt terjesztem oly vidékei is az Egyesült Államokban, hova azt még alig vitték el mások. E nemzeti misszióm teljesítésére 9—10 hónapig sziertejárásom alatt nagyon bőséges, száz és száz alkalmam fog lenni.

Nagy vállalat az, jól tudom; át tudom látni mindazokat a nehézségeket, amelyekkel itthon s ama távoli földön meg kell küzdenem.

Nagy fáradalmakkal leend e vállalat egybekötve, de én még, — Istené legyen érette a hála! — az »elfáradtam« szót sohasem ejtettem ki ajkaimon. Nagy és nehéz misszió ez, s olyan fontos bizalmi kűdetés, aminél egészen jűzo embert alig lehetne megbizni s aminőt ismét roskadozó erejű ember vállára alig-alig lehetne rárakni. Én értek magamban elég fizikai erőt arra, hogy meg tudjak küzdeni e feladattal.

Föl kell említenem azt is, — ha szinte tán mosolyra indítana is egyeseket, — hogy családom, feleségem és gyermekeim minden erőltetés nélkül hozzájárultak tervemhez, s a távolban járó családfőt az ő szerető szívök imádságának ereje kellőképpen be tudja majd ajánlani a gondviselő nagy Isten kegyelmébe.

Nagy vállalatba kezdek, jól tudom. De

»Gondolj mérészet és nagyot,
És tedd rá éleddet!«

Gondoskodni kell egy teljes évre való tanári helyettesítéséről. De ezt talán, az egy évi szabadságolást nem lesz nehéz megadni annak, aki Isten-adta erőinek mértéke szerint egyfolytában már 27 esztendő óta ül a tanszéken.

Meg kell állapodni abban, hogy ha egyáltalában megnyerem az engedélyt e vállalat kivételéhez, a főiskolai és egyházkerületi hatóságok nevében és megbízásából, vagy egyszerűen csak tudtokkal és beleegyezéssel végezzem munkámat? Én az előbbt szeretném és azt kérem, mert személyemtől abban a messze világban távol kell állani a gyanu esetleges árnyékának is, mert ott nekem egy nagy civet és eszmét kell képviselnem, ahhoz pedig teljes hivatalsággal kiállított megbízó level kell. A főhatóságok egyszerű tudtával és beleegyezésével azok akarnak engemet utamra bocsátani, kik némi kötelességgel nézve vállalkozásomra, úgy okoskodnak, hogy ezen föltétel mellett indulván el arra, az esetleges feűlés, a fiasók ségyene egydűl engemet fog érni. Legyen azonban mindenki meggyőződve arról, én is érek magamnak annyit, hogy kerülni igyekszem minden erőmrel a szégyenletes fiasóktól.

Nem foglalkozom azzal az ellenvetéssel, hogy esetleg teljesen eredménytelenül járhatom be azt a nagy utat, amikor tehát kárba vész fáradságom épen úgy, mint minden költségnél — mert a teljes eredménytelenség lehetőséget kizárva látom akkor, mikor csak a kellő támogatás megnyerése felől való teljes biztosítás esetén fogok utamra indulni; de meg nem foglalkozom ezzel az ellenvetéssel azért sem, mert engemet annyira inspirált ez a gondolat, hogy rendületlenül bízom tervem sikerében. Az meg aztán örökkévaló igazság, hogy nem a skeptikusok, nem a pessimisták táborából szoktak szárnyra kelni a merészebb gondolatok, s nem is ezeké, hanem a küzdelemre merésznek vállalkozó, a bizoni tudó lelkeké, a józan optimistáké szokott lenni a győzelem pálmája.

Fontos, nagyon fontos mozzanat a pénzkérdés, uti költségem kérdése. Azt senki sem kívánhatja és nem is kívánja tőlem, hogy azt a hónapokra terjedő nagy utat a magam pénzén tegyem meg. Tanári fizetésem itthon maradó családom számára adatnak ki teljesen érintetlenül. Nekem pedig ott, hol egy Magyarország áll több mint 44-szerre nagyobb államszövetség területén államról-államra, városról-városra járva, tehát rengeteg sokat utazva, a legelőkelőbb családok köreit látogatva, tehát amaz óriási világvárosokban igen gyakran bérkocsira szorulva kell majd élnem; kinek azt az elvet kell ott képviselnem, hogy az úgy, amelyben járok, támogatásra szorított, de én, aki azért ott fázdosom, uralt ember, gróf Tisza Istvánnak egy más valakire alkalmazott szavai szerint, "distinguiert foreigner" vagyok, — nekem ott egy év alatt 15-20,000 koronára is szükségem lehet Ennek a nagy akadálynak elhárításáról is gondoskodtam azonban. Reményem van ahhoz, hogy személyes jóakaróim, barátaim kölcsönképen összeraknak számomra 5000 koronát, amelyből megtehethem eléggé költséges előkészületeimet, kiutazhatom Amerikába, s megélehetek ott egy vagy két hónapig, amikor az első nagyobb összeget hazaküldvén, mondjuk: az 5000 korona tiszzeresét, ebből visszakapják pénzként a kölcsönadóktól, kiknek neve azt levélben az egyházkerületi ügyészségnél lesz feltalálható, s ha már szükségem lenne rá, az egyházkerületi elnökség azután, szintén az érkező pénzből minden további megbízás nélkül kintalványozná részemre a megtek is.

Fontos kérdés, hogy mily módon kezeljem a nálam begyűlendő pénzeket. Erre nézve elfogadok minden kivihető, egyéni önértémet nem sértő utasítást, jó tanácsot. Azt elképzelhetetlennek tartom, hogy egyáltalában még csak meg se is érintsek semmiféle, az egyetemnek szánt pénzt. Azt én nem hirdethetem, nem mondhatom ott, hogy aki velem beszélvén, adni akar egyetemünk részére valamit, en ahhoz nem nyulhatok, hanem vigye azt, küldje azt a bankba s az által küldesse el Debreczenbe, mert az gyanut is támaszthatna megbízhatóságom ellen s bizony mondom, sok pénz is elvesztenének vele, — de arra már csak személyi biztonsgom érdekében is kötelezem magamat, hogy mihielyt

valamivel nagyobb összeg egybegyűl nálam, vagy hát esetleg azoknál, kik részemre a meetinget rendezik: a pénzt az illető város bankhivatala utján azonnal haza fogom küldeni vagy küldetni. Ismétlem azonban, hogy e tekintetben minden utasítást és jó tanácsot elfogadok, amely önértémet nem sérti.

Hogy az egy évből, — 1905. szeptember havában a lelkeskedésségi vizsgálatok után indulnék el utamra, — hogy egy évből mennyit töltenék oda, azt egyelőre épen úgy nem tudom megmondani, mint ahogy teljesen képtelen vagyok már itthon a távol földön végzendő munkámról kész programmot készíteni.

Bevetem majd magamat az amerikai angol nyelvű nagy társadalom tengervízének mélyibe, hogy onnan számunkra való drága kincseket hozzak fel. Oda-oda dobom magamat egy-egy hullám játékszerül, hogy sodorjon az át más vidékek partjaira, de vígyázok magamra, hogy sziklákhöz ne vessen, vagy végképen el ne nyeljen az a hullám, — mert én haza akarok, s Isten segítségével haza is fogok jönni, mert én tanár akarok és én tanár fogok még lenni a debreczeni egyetem theológiai fakultásán.

Ha Isten velem, kicsoda ellenem?!

Debrecen, 1905 március 5.

Csiky Lajos.

A nagykölcson ügye.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága rendkívüli közgyűlést tartott t. h. 11-én Domahidy Elemér főispán elnöklésével. A közgyűlés megnyitása után Vecsey Imre főjegyző felolvasta a városnak az osztrák-magyar bankkal kötött szerződését a nagykölcsonre vonatkozólag. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát, mely egész terjedelmében így hangzik:

1. A kölcsönprogram mindazon tételeire vonatkozólag, amelyek kormányhatóság jóváhagyása még meg nem történt, valamint a jövőben felmerülőnek s ezen hitelből fedezni kívánt szükségletekre a kormányhatóság jóváhagyása minden esetben előzetesen kell hogy kikéréssék s hogy ezen kölcsönprogram megvalósítása szigorú és körültekintő pontossággal fogantositassék.

2. Miután a városi tanács előtt is az a nagy cél elérése van kitűzve, hogy a város háztartása gyökeresen rendeztesék, elvárja a tanács minden egyes tagjától, hogy a város anyagi és vagyoni ügyeit a legmesszebb menő takarékoszággal, körültekintéssel vezessék s intézék, idevontkozó előterjesztéseket jól megmondolva s alapos előtanulmányok s számítás alapján tegyék meg, különösen nagy súlyt fektetve a befeltekések jóvedelmességére. A nagykölcson felhasználását illetőleg pedig javaslatokat elsősorban a gyűmölésző hasznos befeltekésekre és beruházásokra tegyék meg, hogy ily a kölcsönművellet a költségvetést lehető minimális mértékben, lehetőleg minden legkisebb megterheltes nélkül befolyásolja.

3. Felhívja a főszámvévót, hogy a 218/1904. bgy. számu közgyűlési határozat 1/5. 1/6., 11/2. és 11/8. tételeire vonatkozólag a 101,439/1904. számu helygymnászterületi rendelettel kívánt igazoló jelentéshez szükséges kimutatást, adatokat s okmányokat ide f. év március 10-ig nyújtsa be.

4. Elrendeli a tanács, hogy az egyes kölcsönösszegek felvétele alkalmával minden egyes esetben a kiállítandó kötelezvények a törlesztési tervekkel együtt — miután az elébb felvett kölcsönösszegekről az elszámláló a közgyűléshez bemutatott — tárgyalás és elfogadás végett a közgyűléshez, annakutána pedig a m. kir. helygymnászterületi urhoz felterjesztendő.

Az osztrák-magyar banktól vett értesülés alapján s hivatkozva a 218. és 310/1904. bgy. számu közgyűlési határozatok rendelkezéseire, a tanács elhatározza és kimondja, hogy ez alkalommal egy kötvényen 11.300.000 koronát javasol felvenni s ezen összegről kiadja, illetve kéri a banktól a kötelezvényt kiállítani s további eljárás végett a törlesztési tervvel együtt leküldeni.

Ezen 11.300.000 korona kölcsönösszeget a tanács a következő számítás alapján határozta meg, alkalmazkodva a közgyűlési határozatok osztályozásához:

I. Konvertálandó összegek.

(A közgyűlési határozat összegei és az itt kimutatott összegek közötti különbség abban leli indoklását, hogy jelen kimutatásban az eddigi illetve a közgyűlési határozat meghozatala óta törlesztések számtársa és levonásba véteitek.)

1. Az Osztrák-magyar banktól korábban felvett kölcsön	8.657,914 K 56 fill.
2. A Magyar jeltárog hitelbank két függő kölcsöne (320,000 és 117,726 kor.)	437,726 K — fill.
3. A Debreczeni I. takarékpénztárnál levő, a tornaegylet épületéért átváltalt törlesztéses kölcsön	33,417 K 96 fill.
4. A Debr. I. tkpénztárnál az önkéntes iskola építésére felvett kölcsön egész összegében, mivel az elszámolás ez ideig meg nem történt	42,000 K — fill.
5. A város ingatlan szerzési alapjától felvett kölcsön	24,985 K 52 fill.
6. A községi adópótló alapnál levő több rendbeli kölcsön	447,590 K 93 fill.
Együtt	9.643,634 K 97 fill.

(A 2., 3., 4., 5. és 6. tételek összesen 985,720 K 41 fill.)

II. Feltelesen megvalósítandó szükségletek.

(A közgyűlés által megszavazta a 9. tétel alatti kivételével, amely czélra csak 50,000 korona szavazatot meg. Jóváhagyva a m. kir. belügyminiszter ur által az I. tétel alatti egyházi segély és a 9. tétel alatti összegből 50,000 kor. kivételével. (Folyamatban az ev. ref. ispotály, a női klinika és a szegényház kiépítése.)

1. Egyházi és iskolai segély (levonva az 1/2. tétel alatt már számtársa vett 117,726 koronát)	621,374 K — fill.
2. Ev. ref. ispotály kiépítése.	190,000 K — fill.
3. Debreczen—pallag—n-kállói vasutrá.	200,000 K — fill.
4. Cs. és kir. katonai csapatkórház építése	160,000 K — fill.
5. Női klinika építéséhez	280,000 K — fill.
6. Siketnéma intézethez alapítvány	20,000 K — fill.
7. Cs. és kir. laktanyánál pótlétkézés	11,000 K — fill.
8. Városi szegényház építése	40,000 K — fill.
9. Gazdasági ismételi iskolára	100,000 K — fill.
Együtt	1.622,374 K — fill.

Az I. csoport alatti összege
 9.643,634 K 97 fill. |

A II. " " "
 1.622,374 K — fill. |

" " " "
 11.266,008 K 97 fill. |

Kölségekre, elszámolásra.
 33,991 K 03 fill. |

11.300,000 K — fill.

A törlesztési részletek fedezetét illetőleg a tanács a következő előirányzatot és számitást állapította meg:

I. Az 1906. évre.

1. A felveendő 11.300,000 korona kölcsönnek 4.66% ₀ os egy évi törlesztési részlete 526,580 korona. Míután azonban a feltételek értelmében a törlesztési részletek felvénként utólag fizetendők, a remélhetőleg ez év április 1-én és azután felveendő kölcsön után a I. évben október 1-én vagy később kell egy felévi összeget fizetni, ami kitesz	263,290 K — fill.
2. A I. évben januárban és februárban az Osztrák-magyar bank régi kölcsöne után fizetett részlet	236,895 K — fill.
3. A I. évi januári részlet után az Osztrák-magyar banknak f. év április 1-ig fizetni kell a régi alapon.	26,723 K 75 fill.
4. A I. év februári esedékes régi kölcsön-részlet után f. év április 1-ig fizetni kell a régi alapon	10,833 K 33 fill.
5. A Magyar jeltárog hitelbank függő kölcsöne után esedékes kamatrészlet április 1-ig	3,200 K — fill.
6. A nagy takarékpénztár kölcsönei után f. év április 1-ig esedékes törlesztési részlet	848 K 45 fill.
7. A városi alapok kölcsönei után f. év április 1-ig járó törlesztés és kamat.	5907 K 20 fill.
Szükséglet összesen	547,697 K 73 fill.

Ezzel szemben az 1905. évi költségvetés szerinti rendelkezésre áll:

1. A XV. cím 1. tétele alatt	473,790 K — fill.
2. " " 2. " " " "	18,403 K 36 fill.
3. " " 3. a) b) tételei alatt	4,060 K — fill.
4. " " 4. a) b) c) d) e) f) g) h) i) j) k) tételei alatt	55,131 K 43 fill.
5. A XV. cím 5. a) b) tételei alatt	3,089 K 13 fill.
Összesen	554,473 K 92 fill.

Ezenkívül rendelkezésre áll a rendkívüli költségvetésben a pallagi vasut építésére felvett	8.000 K — fill.
Fedezetiül szolgál tehát	562,473 K 92 fill.
Levonva ebből a szükségletet	547,697 K 73 fill.
felesleg mutatkozik	14,776 K 19 fill.

Az 1906. évre pedig — alapul véve az 1905. évi költségvetést — rendelkezésre áll 562,473 korona 92 fillér, amivel szemben a szükséglet a 11.300,000 koronának egy évi kamata, 526,580 korona. Ez utóbbi levonása után felesleg mutatkozik 35,893 korona 93 fillér. Míután pedig eke kölcsön felhasználásával a tervezett szükségletek remélhetőleg a I. évben elkészülve s rendeltetésüknek átadva lesznek, a hasznos feleketekhez jövedelme az 1906. évben már a házipénztárra esnek, mint pl a csapatkórház bére, a női klinika által eddig elfoglalt felületen az épület jövedelme és az állam hozzájárulása, a cs. és kir. laktanyai pótkórház jövedelme és végül a szegényház bővítésére fordítandó 40,000 korona törlesztési részlete, amelyet az almoznaválsítálgal megteríteni tartók.

Tudomásul veszi a városi tanács a lektendő ingatlanok kiutását a ésimérésrel vevő tudomást arról, hogy a városi ingatlanok telekgyűlésen rendezettek s új telekgyűlési könyvek átvitételével. Erelendeli, hogy a lektendő ingatlanok részletek kimutatása 3 eredeti példányban kiállítottak, amelyek közül 1 példány az Osztrák-magyar banknak megküldésük, 1 példány a számvétségnek kiadandók, 1 példány pedig az iratok közt megőrítessék. Erelendeli, hogy az uttekkönyvek 2 példányban leirassanak, amelyek közül az egyik példány az Osztrák-magyar banknak küldésük el, a másik példány pedig a számvétségnek adatik ki azon megbízással, hogy azt a városi vagyonleltár melléit őrizze és tartsa nyilván.

Fentiek megállapítása után, hivatkozva a mult évben 5177. sz. u. és a I. évben január 10-én 62. sz. a vett átiratokra, elhatározza a városi tanács, hogy az Osztrák-magyar banknak e határozata értelmében a 11.300,000 korona kölcsön folyósítása iránt felel.

Hirek.

(—) Halálozás. *Kéki Sándor* törvényhatósági bizottsági tag Budapesten elhunyt. Béke hamvaira!

§ A márciusi közgyűlés. Debreczen sz. kir. városi törvényhatósági bizottsága március 30-ikán tartja közgyűlését.

— A debreczeni tisztviselő egylet közgyűlése. A debreczeni tisztviselő egyesület március 12-ikén tartotta meg évi rendes és diszkyűlését az érdeklődők részvételével. Az elnöki széklet Simonffy Imre kir. tanácsos foglalta el, szép beszédrel nyitván meg a közgyűlést. Utána *Oláh Károly* igazgató hosszabb beszédében változta az egylet közhasznu működését, melyről az egylet emlékkönyvet adott ki *Zollai Lajos* eleven tollából. A diszkyűlésen jelen volt *Opris Péter* postátvíró igazgató-sági titkár is, az egylet vezéralapja. A közgyűlés a számadotukat és merleget jóváhagyólag tudomásul vette és a vezetőnek köszönetet szavazott. Az egyletet mint ügyvezető igazgató *Oláh Károly* kulturatanácsnok vezetni nagy buzgalommal, szakértelemmel és ami dicsőség az egylet újabb történetéhez fűződik, az kétségkívül az ő érdeme.

— Az 1905. évi költségvetés. A belügyminiszter a város 1905. évi költségelőirányzatot némi módosítással jóváhagyta. A közből 33 százalékban állapította meg, mivel azonban ehhez hozzá kell vennünk a járadadót, almoznaváltság, tűbizáltság és ipariszkolai adót, a pótdó szálaaká 41-re emelkedik. A leirat sürgeti a Hortobágy hasznosítását és a piaci helypénzszedés behozatalát.

— A katonai pótkórház. A katonai pótkórház építésére beérkezett ajánlatokat a f. hó 14-ikén bontották fel. Az ajánlatok felett a tanács legközelebb határoz.

— A mentő-egyesület. Városunkban nagy szükség van a mentő-egyesület felállítására. Ezen czélra b. e. Armós Bálint 12,359 koronát hagyományozott, hogy ez gyarapíttassék mindaddig, míg a

tökébel az intézmény felállítható. A tanács legutóbb tartott ülésében azonban egy határozott, hogy mivel ezen összeg csak hosszú évek múlva nő annyira, hogy az eszme megvalósítható, már most megteszi azon előintézkedéseket, melyek ezen intézmény mielőbb való felállítását biztosítják. Ezt pedig a társadalom segélyével és egyszerűsített a város hozzájárulásával tervezi. Örömmel üdvözljük az eszmét, melynek létesítésére égető szükség van.

— **A debreczeni jótékony-nőegylet ügye.** A debreczeni jótékony-nőegylet 1904 január 24-ikén tartott közgyűlésében elhatározta, hogy czímét református jótékony-nőegyletre változtatja. Ezen határozat az egylet néhány katolikus vallásu tagja megfellebbezte. **Kovács** József polgármester a fellebbezést elutasította, mely után az ügy a miniszter elé került. A belügyminiszter 1905 március 10-ikéről kelt leiratában bizonyos feltételekhez köti a czímváltoztatás megengedését, leküldvén az összes iratokat a polgármesteri hivatalhoz. Az ügy tehát még nincs befejezve annál kevésbé, mert a belügyminiszter elismeri a czímváltoztatás jogát és szabályszerűnek mondja ki a közgyűlés határozatát. Szó sincs tehát ez idő szerint arról, hogy a nőegylet törekvése hajótörést szenvedett volna.

— **Németh András gázsa.** Németh András, a Bika-szálló bérőljét és városunk törvényhatósági bizottságának tagját és családját pótolhatatlan vesztéséig érte a napokban. Szép jövőbe menő fia: **Agoston** műegyetemi hallgató váratlanul elhunyt. A kedves, jó módú művelt ifjú és szüleinek sok örömet szerzett gyermek temetése nagy részvét mellett ment végbe e hó 12-én. Legyen a derék ifjú álma csöndes és a gyászoló családnak legyen vigasztalása mindnyájunk részvéte és az Isten akaratában való megnyugvás.

§ **Köszönetnyilvánítás.** Németh András és neje szül. Poránszky Róza úgy a maguk, mint gyermekük Nándor és Aladár illetve Vilmos Béla nevében hálás köszönetüket fejezik ki mindazoknak, kik **Agoston** fiuk, illetve testvérük elhalálzásának szomorú alkalmából részvétükkel a közönség család mely fájdalomt enyhíteni igyekeztek.

x **Remekmű.** Megjelent az **Érmelelki első szőlőtványtelep** árjegyzéke, 15-ik évfolyam, rendkívül díszes kiállítás, számos képpel és gazdag tartalommal, mert nemcsak az árakat, hanem mindenki, aki a szőlőszert írárt nem is érdeklődik, szükséges gyakorlati utasításokat is tartalmaz. Ez a mű bemutatja és bőven ismerteti az országban oly rohamosan terjedő sodronyfonat és tükös sodronykeretek alkalmazását is 12 képből. Aki czímét egy levelezőlapon tudatja, annak ingyen és bérmentve küldetik meg, cím: **Érmelelki első szőlőtványtelep** Nagy-Kágya (Biharm.). Ezen telepnek mai számunk hirdetésű rovatában közzöl: **Szőlőflugast ültetésünk** című hirdetésünkre felhívjuk olvasóink nagybecsű figyelmét.

* **Közgyűlés a hatvan-utcai gazdaságban.** A hatvan-utcai gazdaság vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését Szilágyi Bálint elnökelte alatt. A gazdaság vagyona 5895 korona, melyből 1789 korona készpénz, a többi ingatlan. A mult évi nyereség 1100 korona. A felmentvény megadás után megtartották a tisztújítást. Elnök lett Jobbgyá Imre, utazogdonok felügyelő Kovács János, pénztárnok Kiss András, jegyző Szilágyi Bálint. Választmányi tagok lettek: Harsányi Mihály, Végh Mihály, Burai János, Nagyházi Péter, Takács János, Komlóssy Dezső, Nagy András, Harsányi Imre, Csobán István, Bologh István, Nagy Sándor, Soós János és Nagy Ferenc; pártfogók: idős Bányai István, Mike Ferenc, Czajzing Lajos és Kertész Mihály, szavmvezők: Jobbgyá Imre Nagy András, Szőke János és Salánky Mihály.

— **Valami az automobilról.** Sopron vármegye átiratát az automobil forgalom korlátozásáról legközelebb tárgyalta a jog-és pénzügyi bizottság, kimondván ilyen szabályrendelet alkotásának szükségességét. Teljesen oszjtak ezen nézetet, mert elég bajt okoznak a kerékpárosok szűljebb csapatjai, hát még az automobilok, ha egy kissé átterjednek és olcsóbbak lesznek.

— **Az urkocsisok kéréleme.** Az urkocsisok egyesülete versenyt rendez a tavaszon és ez alkalomra 2000 koronát kér a városától dijkára. A jog-és pénzügyi bizottság, tekintettel arra, hogy ez lesz az első verseny, csakis 500 koronát javasol megadni minden további következtetés nélkül. A bizottság álláspontja nagyon helyes, mert van a városnak hová tenni a pénzt. Majd ha lesz elegendő iskolánk és egyebünk, akkor adhatunk majd kocsiversenyekre többet.

— **A hatósági bizonyítványok.** A hatósági bizonyítványokat eddig ingyen állította ki nálunk a hatóság. A jog-és pénzügyi bizottságban felmerült az eszme, hogy nem lehet-e ezek után munkadíjat szedni a város javára. A bizottság nem határozott, hanem előbb beszerzi az adatokat arra nézve, vajon más nagyobb városokban szednek-e ezek után valamelyes díjat.

— **A függetlenség kör közgyűlése.** Március 12-ikén délután 3 órakor tartotta közgyűlését a debreczeni függetlenség kör B. Nagy János elnökkelével. A közgyűlésben igen sokan voltak jelen és az emelkedett hangulatban lefolyt közgyűlést a Szózat éneklésével zárták be.

— **Szavazatok.** A debreczeni ev. Ref. Egyház presbyteriuma egyházközségi főjegyzőre szóló szavazatát **Diebold József** lelkészre, míg az üresedésben levő két tanácsbírói tisztre szavazatát **Kovács József** polgármesterre és **Nadányi Pál** földbírótkorsra adta.

— **A debreczeni zenede** matiné rendezett az elmúlt vasárnap. Kicsi növendékek, szorgalmas apró lánykák és fiúcskák mutaták be zenei tehetségeiket, szorgalmukat, tudásukat. A kis hölgyek közül különösen szépen játszottak és tetszést arattak: **Tykos** Etelka, **Márton** Ella, **Gonda** Eszti; a fiuk közül: **Brück** István, **Füredi** László, **Poka** Miklós, **Fráter** Iván. Kedves, tisztá csengő hangjával sok tapsot aratott a kis Del Asta Elva. A szép haladásért a legnagyobb elismerés illeti meg a zenede tanári karát.

— **A Hatvan-utcai temető árka.** Több alkalommal megemlékeztünk már a Hatvan-utcai temető árkról és arról a hallatlan bizról, mely abból a mély árokból, főleg a melegebb időben kiömlik, megfertőzve az egész környék levegőjét. A jog-és pénzügyi bizottság a napokban foglalkozott ezzel az ügygel, meghallgatva a mérnöki hivatal javaslatát, mely korláttal kívánja az árkot szegélyezni. A bizottság, nagyon helyesen, nem fogadta el ezt a javaslatot, mely czélserűtlen, félmunka volna. A korlát legfeljebb arra való, hogy megnehezítessék az árókba hullás, de semmiesetre arra, hogy az ottani szőlőbirtokosok jó levegőhöz juszanak. Ebben a kérdésben nem szabad takarékoskodni elég akkor, mikor az érdekeltek is hajlandók a költségekhez hozzájárulni. Teljesen be kell fedni ezt a szennyvizet és leveztetni. Hogy hová, az a mérnöki hivatal dolga. Bizonyára a szakértelem, ha akar, itt is teremthet új állapotot, mert a mostani közegészségügyi tekintetben tarthatatlan.

— **Szomorú számok.** A központi statisztikai hivatal adatai szerint január hóban 24,386 ember vándorolt ki hazánkából, hogy vagy boldoguljanak, vagy koldusbotra jussanak. Szomorú jele ez az időknök. A vérrel szemelt földön, a magyar Kánaánban nem tud népiünk megélni, hanem elmegey idegeibe, irthagyá apái tüzhelyét. A legutóbb családtonát tér vissza és újra felveszi a nyomort, az a néhány pedig, ki boldogul a messze idegenben, elfeledi hazáját talán örökre... E bajt csakis helyes közgazdasági politikával lehet meg-orvosolni.

— **A cigányok lova.** Sopron vármegye gyökeresen akar végezni a cigányokkal. Kimondta, még pedig szabályrendeletben, hogy a sátoros cigányoknak nem szabad lovat tartaniok, s a cigányoktól a hatóság a lovat elkozza. A belügyminiszter azonban a szabályrendeletet nem hagyta jóvá, mert az a maginjogba ütközik. A vármegye nem nyugodott bele a döntésbe és úgy érvel, hogy a cigányok sem respékálnak semmi maginjogot, tehát rájuk nem vonatkozik a maginjog. Felírt a törvényhozáshoz, hogy rendezze a dolgot és a felíratot megküldte a törvényhatóságoknak. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy lapunk is foglalkozott a cigánykérdés megoldásának módozataiva és ezek közt megemlítette a cigányok lovainak elkobzását, oly módon azonban, hogy az elkobzott lovat ára nekik visszaadassék, ügyelvén a hatóság arra, hogy a cigányok lovakat ne vegyenek. Mi tehát helyesülj Sopron vármegye okoskodását és szabályrendeletében a cigánygy helyes megoldásának egy igen erős és célzavezető eszközt látjuk.

— **A debreczeni katonaság ellátása.** A Debreczenben állomásozó katonaság 3,590,407 koronát kap egy évre. A csendőrség ezen összegben 315,431 koronával szerepel.

Angol plaidek és takarók, svéd bőrkabátok Borsos Katánál.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerek-raktárában
gyógyszerészeti különlegességek
és illatszerek
a legnagyobb választékban kaphatók.

== Eredeti francia és angol gyártmányok. ==

Államilag vizsgált, takarmánynak való
répa és luczerna magvak,
 gyorsan száradó
festék és padlomáz

előnyös árban kapható
KOHN HENRIK fűszer- és festék-üzletében,
 Gróf Degenfeld-tér 7. sz.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon-szám 168.

Pályázati hirdetés

Keszthelyen, Tordán és Kiszzebenben tartandó gyümölcsészeti tanfolyamokra.

1. Keszthelyen (a m. kir. gazdasági tanintézetben) március 27-től április 5-ig.
2. Tordán az állami kertmunkás iskolánál április hó 3-tól 12-éig.
3. Kiszzebenben az állami faiskola területén folyó évi április hó 6-tól április hó 15-ig, gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek.

Célja ezen tanfolyamoknak:

a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő tanítók a faiskola kezelés és gyümölcs-tenyésztésben új elméletileg, mint gyakorlatilag szakszerű kiképzést nyerjenek;

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett tanítók a fatenyésztést és gyümölcsstermelést iskoláiban nagyobb sikerrel taníthassák;

c) hogy a gyümölcsstermeléssel foglalkozó földbirtokoknak alhalom adassék arra, hogy a gyümölcsfa nemesítés, kezelés és ápolásban kellő utmutatást nyerhessenek.

Az egyes tanfolyamokra csakis 16 tanító fog az állam költségére felvételt; akik egyenkint 30 korona utálányban és napi 3 korona ellátási díjban fognak részesülni. Oly tanító, ki már ily tanfolyamban részt vett, vagy aki a faiskolájáért földhitelezési pályadíjat nyert, nem pályázhatik. A felvételnél azok részesülnek előnyben, kiknek járásából még egy tanító sem volt ily tanfolyamon.

Felhívtnak azon faiskola kezelő néptanítók, kik ezen tanfolyamon részt venni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel felszerelt kérvényeiket, amelyben lakóhelyük (vármegye és község), életkoruk, nyelvismeretük s a faiskolában töltött eddigi működésük, valamint a kezelésükre bízott faiskolának terjedelme is felemlítendő és ezen körülmények közvetlen iskolai hatóságuk által is igazolandó, a Keszthelyre foyamodók folyó évi március 20-ig, Torda és Kiszzebenbe foyamodók pedig folyó évi március hó 25-ig, kizárólag közvetlenül hozzáz terjessék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Az állami ösztöndíj mellett felveendő faiskola kezelő tanítókban kívül mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3—4 földbirtokos és gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket folyó évi március hó 20-áig, ugyancsak hozzáz küldjék be.

A tanfolyamot állami költségén végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgálatot tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Budapest, 1905. évi március hó 7-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

18.450.
IX-2.

Pályázati hirdetés

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1905. év folyamán hat időségi tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett:

május hó 1—21 földmives kisgazdák,
 május hó 22—június 11-ig erdőőrök.
 június hó 15—28-ig lelkeszek,
 július hó 1—21 és július hó 24. augusztus 13-ig néptanítók, végre
 augusztus hó 18—31-ig nők számára.

Céljük ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti- és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méhkaptaroknak és méhészeti segéd eszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Mindegyik tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16. vonalszakasza között levő valamelyik állomásáról jönnek, aszemély- és vegyes-vonatok III-ik kocsi-osztályában érvényes feláru menetjegy váltására jogosító igazolványt küldetik, melynek ára a visszautazás költségével együtt, a tanfolyamról való elutazáskor fog megtéríteni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhívtnak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott foyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételiüket kérelmezik, a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez küldjék, felettes hatóságuk útján, a földmivesek és más vállalkozásuak pedig községük előjáróságának ajánlásával ellátva, az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal nyújtsák be. Budapest, 1905. évi február hó 28-ikán.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Uri dívat, kalap és fehérenemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piacz-u. 44. dr. Uffalussy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehéreneműket és kelenyüket mértek szerint a legsebb kivitelben készít.

SZŐLLŐLUGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megetsem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legsekebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legreamekbb díszre, anélkül, hogy legkeveebb helyet is ellöglálna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó termésű), mert nagyobbrésze, ha megno s termés nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkínálóbb muskátlyi és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó szines fényomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfaj szőlőbültványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított árákon. Borok családi fogyasztásra 50 l. és fejlebb olcsó árban és Delaware sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelelki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye.

100 darab

3% magy. jelzalog nyereseny sorsjegy egyittes megvasarlasara
50 tag részere alkalmi egyesuletet alakitunk.

E sorsjegyeknek, a mellett, hogy aruk folyton emelkedik, a legszebb játéktervük van, évenként 3 húzásban.

Főnyeresenyek 200,000 korona

100,000 "

es ismét 100,000 "

A tagok 25 hónapon át havi 20 koronát fizetnek be és az első részlet befizetése után részt vesznek a nyeresenyekben. A 25-ik részlet befizetése után a társaság felszámol és minden tag a társasági vagyon 50 ed részét kapja ki készpénzben vagy papírban.

Jelentkezéseket, míg a társaság meg nem alakul, elfogad a

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank.

(Iparbank-udvar.)

➤ **Legjobb vetőgép ma a világhírű** ➤
eredeti

Melichár-féle páros soru „Unicum-Drill“.

Kizárólagos raktár és képviselőt:

Ráhrer Sándornál

Piacz-utca 26. (Nagytrafik-udvar.)

==== A ====

bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek

a naponta felmerülő

gyógyszer-ujdonságok, hasonszenvi gyógyszerek,

kötszerek, szépítőszerek

legnagyobb raktára Debreczen és vidékére

Mihalovits J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti laboratoriuma

➤ **Debreczenben,** ➤

Főpiacz 31. szám, a városházzal szemben.

Porcellán kályhák budweissi és honi gyártmányokban.

Cserékályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltételt keltő új találmány **multiplikátor** betétet felelősség mellett ajánlom.

Moldingi rendszerű, valamint multiplikátor-betétű kőpenyes kályhák, neozól és szománezott kőpennyel.

Konyhák, magyar tornyos és francia rendszerben, valamint porcellán burkolatban.

Fürdőkádak horganylemezből, festve és fűtőkészülékkel, valamint porcellán burkolattal.

Vas- és rézburkoló legmagyobb ráktára.

==== Legolcsóbb bevásárlási forrás. ====

Tóth Gyula Debreczen, Piacz-u. 20., 27.

60 krajczár

1 liter legfinomabb

ANTRACEN-TINTA.

Piacz-utca 12.

(Stencinger ház)

a pipirkereskedésben.

Debreczen szab. kir. város könyvnyomdája

Városházépület. (Kossuth-utca.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a leg egyszerűbbtől a legdrágábbig, jutányos ár mellett.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legzselésben állítatnak ki. — **V**idéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Tartós betűrózsból készült tömönvényekkel helybeli és vidéki nyomdaknak, könyvkötőknek jutányos ár mellett a legrövidebb idő alatt szolgálunk.

Sürgőnyezim: VÁROSI NYOMDA.
Telefon: 270. — Alapítotott 1561-ben.

Ruhafestő

és vegyszeti tisztító intézet

HARABÉCZY ANTAL

DEBRECZEN,
Széchenyi-utca 42-ik sz.
Telefon 323.

Fehérműi
Gőzmosoda!!!

Pályázati hirdmény

Budapesten és Kolozsváron tartandó gyümölcsöszeleti tanfolyamokra.

Budapesten (a m. kir. kertészeti tanintézetben) folyó évi április 3-tól április 8-ig, Kolozsváron (a m. kir. gazdasági tanintézetnél) folyó évi április hó 10-től 15-ig, gyümölcsöszeleti tanfolyamokat rendeztetek.

Czélja ezen tanfolyamoknak a fiatalabb és a fátényésztés iránt érdeklődő lelkesekben a gyümölcsfátényésztés iránti érdeklődés felkeltésék és azok abban czélzerű kiképzést nyervek;

b) hogy a lelkesek a fátényésztésnek, nemesítésnek, a gyümölcsfa értékesítésnek feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben mivelő, tanító-mesterei és buzgó tenyésztőivé váljanak.

Az egyes tanfolyamokra csakis 12 lelkész fog állam költségére felvételt, akik egyenkint 32 korona uttátalányban és napi 4 korona ellátási díjban részesítetnek.

Felhívomk mindazon községi lelkesek, kik ezen tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel felszerelt kérvényeket, amelyben lakhelyük (vármegye és község), életkoruk, nyelvismeretük, valamint azon körülmény is, hogy vidékük a gyümölcstermelésre alkalmas-e, lefelmítendő, **folyó évi márczius hó 21-éig** bezárólag, közvetlenül hozzám terjesszék fel. Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni. Oly lelkész, ki már íy tanfolyamon részt vett, nem pályázhatik. Segédlelkészek nem vétetnek fel.

Az állami ösztöndíj mellett feiveendő lelkészeken kívül fel fog még vétetni e tanfolyamra 3—4 tölbirtokos és gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülhetnek. Eze utóbbiak kérvényeket szintén l. évi márczius hó 21-éig ugyancsak hozzám küldjék be.

Budapest, 1905. évi márczius hó 7-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYÓR.

BUDAPEST.

DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdumege részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL, Hatvan-utca 5.**

Márványmozaiklap.
Műkő- és Czementalgyár.
Beton és vasbeton.
Építési, vállalat.
Áterezkek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **karmanthuz** és **csömöszött** Czemencesővek, Csatornázás.

Beton és Granitto Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron
a JOHN-féle kéménytoldó,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.